

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priloge naročnine se upravištvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nvd.); izven Trsta pa po 8 st. Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravištvo v ulici **Molin piccolo št. 3. II. nadstr.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Nova carina na živež.

I.

Položenje v obeh polovinah našega cesarstva je sicer silno zmotano in kritično; čas hiti in bliža najno potrebo, da se dogotovi in v sprejmeta pogodba in avtonomni carinski tarif za Avstro-Ogrsko. Tostranska vlada se nadeja, da se povrne pozitivno delovanje v državnem zboru, ker je bila te dni poslala svoje zastopnike v Budimpešto, da bi se pobotali z madjarsko vlado o neklih navskrižjih. Kakor znano, je bil carinski avstrijski odsek odložil nekoliko postavek, ker jih ni bil hotel vsprejeti v taki obliki in s takimi številkami, kakoršne sti bili dogovorili in na večer pred novim letom vsprejeli Koerberjeva pa Szellova vlada.

Kakor naznanjajo, tudi sedanja madjarska Khuenova vlada noče nič čuti o kakih izpremembah; in tako bo najbrže tostranska vlada prisiljena, pogajati se v državnem zboru o tem, da se vsprejmejo določbe, kakoršne je ona dogovorila s bivšo Szellovo vlado. Po takem je ves trud brezuspešen od tostranskih narodov, da bi mogli kaj popraviti na določenem tarifu. Mi bomo torej tudi glede na živež plačevali žito in meso po takih cenah, kakoršne nastanejo vsled novega carinskega — Ogrski na korist privoljenega carinskega tarifa. Ker pa so tostranski agrarci (med njimi tudi slovenski državni poslanci g. Povše) v carinskem odseku sledili o nekaterih postavkah jako čudni gospodarski politiki, je vendar vredno, da Slovenci pogledajo nekoliko v novi carinski tarif, in tu se porazgovorimo vsaj povprečno o carinskem tarifu na žito in živino.*

Prilicno sem jaz posredno v »Edinosti« pokazal, da carinski tarif na žito in živino je silno visok. In to zgolj na dobiček ogrski polovini cesarstva. Ta dobiček je voporedno in očitno priznaval odstopivši madjarski ministriški načelnik, Szell, in tega dobička ne tajé Madjari v obče. Jeden madjarskih vladnih politikov se je celo te dni izrazil, da Madjari nočejo izprememb v smislu povišanja carine na živež, ker oni so zadovoljni z dogovorjenim tarifom, ki ga je pribojeval ministriški predsednik Szell. — Madjarom samim se torej zdi dovolj visok tarif na žito in živino in odmetajo s

*) Gospod urednik! V svoj čas sem bil izrekel v Vašem listu nadejo, da g. drž. poslanec Povše pojmaši Slovencev ta tarif v obče in se posebe o žitu in živini, ker je tudi on sodeloval v carinskem odseku. Jaz ne vem, ali je on pisal o tem v kakem slovenskem listu. Op. piščeva.

PODLISTEK.

Na svetlem obrežju.

Novela. Poljski spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podraski.

II.

On pa se je zgani, ker o pogledu na ženske solze je postal mehak, kakor vosek. Zaupanje, ki mu ga je kazala, ga je prevzelo in mu napolnil srce z ganljivimi občutki. Razumel je, da je napočil oni odločilni trenotek in je, objemši jo z roko, dejal:

»Ostanite gospa pri meni za vedno, dajte mi pravico do sebe.«

Gospa Elzenova ni odgovorila, samo iz oči so jej tekale neprestano velike in tihe solze.

»Bodi moja!« ponovil je Svirski.

Takrat mu je položila roko na drugo ramo in se privila k njemu, kakor se otrok stiska k materi.

A Svirski se je sklonil k nji, jo poljubil na čelo ter začel poljubljati potem njene solzne oči; čez trenotek jo je objel in pritiskal si jo na svo moč na prsi ter jej iskati z ustmi njena usta.

tem dobrote, ki jih jim ponuja avstrijski carinski odsek.

Stephan Tisza, ki je imel, kakor znano, postati naslednik Szellov, trdi v listu »Magyar Nemzet« med drugim: »Med obema vladama (Koerberjevo in Szellovo) sklenjeni dogovori so porodili tak tarifski načrt, ki v celoti zadovoljuje opravičene interese ogrskega kmetijstva.«

No, avstrijske (jaz se nadejam, da samo avstrijske) razmere zaprečujejo še vedno, da dobi ta tarif zakonito moč. Da se trgovinske pogodbe obnove čim prej, in sicer obnove na podstavi, ki je v obče ugodna za Ogrsko, je eminenten interes vseh gospodarskih činiteljev in med temi v prvi vrsti tudi ogrskega kmetijstva.

Dunajska trgovinska zbornica je razposlala te dni svoje vsakoletno poročilo za leto 1902. Glede na Ogrsko pravi to poročilo, da je novi carinski tarif dogotovljen v smislu ogrskih interesov. Agrarskim pridelkom, ki niso bili v nevarnosti na notranjem trgu, se je dovolilo v večji meri povišanje carine. Dejstvo je, pravi poročilo, da tostranska polovina je v proizvodstvu žita v večji meri pasivna, nego celó Nemško cesarstvo; in to je brezdvomben dokaz, da bo to na korist ogrskemu kmetijstvu in v prvi vrsti ogrskim velikim proizvoznikom. Pri nas pa bo trpela industrija radi neizogibno povišanih cen na živež in vsled tega povišane delavske plače, takó, da velika obrt ne bo mogla tekmovati z zunanjo. O tem je določba carin, izlasti pa trdna določba minimalnih carin, jako neugodna za sklepanje trgovinskih pogodb; zahteva se vedno, da bi se Vstok pridobil gospodarski, a kakó naj ga Avstrija pridobi, ko ga je treba žrtvovati na korist monopolu ogrskega žita in ogrske živine? Zato moramo dvomiti, da-li dosežemo take trgovinske pogodbe z zunanjimi državami, da bi jih mogli sprejeti?!

V teh besedah dunajske trgovinske zbornice je mnogo povedano. G. Povše si more pred vsem zapomniti, da dogovorjeni tarifi na žito in živino so takó visoki, da dajejo v resnici ogrski polovini približen monopol v tem okviru. Ali je bilo potem res treba, da so se avstrijski agrarci v avstrijskem odseku toliko uprezali za povišanje carine nad mero, ki si jo je Szell priboril od Koerberja?! Rekli smo tedaj, ko smo se čudili vedenju g. Povšeta, in trdimo zopet: te povišane carine v novem tarifu bodo koristile, ne avstrijskim ali pa celó slovenskim kmetom, temveč izključno ali vsaj prek in prek ogrskim velikim kmetijskim proizvoznikom. Po novem tarifu preplavijo madjarski velepo-

Toda ona se je začela braniti. »Ne! Ne!« je dejala z zasoplenim glasom. »Ti nisi takšen, kakor so drugi... Ne! ne!... Imej usmiljenje!«

Svirski jo je držal v svojih rokah sklonjeno nazaj: v tem hipu je bil on uprav takšen, kakor so drugi — na srečo gospe Elzenove pa se je dalo po njenih besedah slišati rahlo trkanje na vrata.

V tem hipu sta oba skočila narazen.

»Kdo je?« vprašala je gospa Elzenova.

Pri vratih se je prikazala turobna glava Kresovičeva.

»Prosim odpuščenja«, rekel je pretrganim glasom, »Romulus kašlja in nemara ga kuha vročnica... Mislim sem si, da vam moram to povedati.«

Svirski je skočil na noge.

»Ali naj grem po zdravnika?«

Tudi gospa Elzen je že pridobila navadno hladnokrvnost.

»Hvala vam!« mu je rekla, »ako bo le treba, pošljemo nekoga iz hotela, toda poprej moram otroka videti... Hvala, a med tem moram oditi — torej jutri... Hvala lepa!«

sestniki zapadno polovino cesarstva še v mnogo večji meri nego doslej. Kaj bo potem povečana carina na žito in živino pomagala našim slovenskim kmetovalcem, bodi velikim, bodi malim?! No, pa pogledjmo nekoliko na dovoz in izvoz žita in živine v Avstro-Ogrski za prošlih let!

Ypsilon.

Pred durmi konklava.

Včeraj so došli v Rim zadnji kardinali, tako, da je sedaj sveti kolegij polnoštevilen. Vsem kardinalom je že naznanjeno, da morajo biti v petek, torej jutri, popoldne ob 5. uri v Vatikanu. Dve uri pozneje pozvoni zvonec, ki bo naznanjal, da se zapre konklave in ceremonijerji pozovejo tujce z besedami: »extra omnes«, naj zapuste Vatikan. Do tistega časa bo dovoljeno kardinalom sprejemati obiske v svojih »celicah«, a ko pozvoni zvonec in na vabilo ceremonijerjev bodo morali obiskovalci zapustiti Vatikan. Konklavski maršal in majordom bosta zaprla na to svečano vrata. Prvi skrutinij se bo vršil v soboto zjutraj ob 9. uri, ali morda še bolj rano, ker so prosili v tem smislu razni kardinali z ozirom na veliko vročino.

Koliko časa bo trajal konklave? Nekateri trdijo, da jako malo in da bo že v nedeljo znano ime novoizvoljenega papeža. V tem slučaju bi bil izvoljen kak star kardinal nekakega prehodnega papeža. Drugi pa pravijo, da bo konklave trajal najmanj en teden, in v tem slučaju bi bil izvoljen pravi papež, kateri bi prodril potom bitke med strankami. Tajnik, kardinal Merry Del Val, meni, da bo trajal konklave nekoliko dni. To bi pomenilo, da se pripravlja bitka in da bo ista precej živahna.

A kdo bo izvoljen? Največ se govori o kardinalih Gotti in Vannutelliju, za njima prihajata kardinala Sarro in Di Pietro. O Rampollovih pristaših se govori, da bodo glasovali vsi za kardinala Di Pietro.

Včeraj je imel sveti kolegij svojo deveto sejo. Opazilo se je, da vlada med francoskimi in nemškimi kardinali nekako nasprotstvo. Nemški kardinali javno kritikujejo postopanje francoskih kardinalov, kateri da skušajo zmanjšati vpliv francoskega odposlanca.

Takoj po zaključenju se je šel kardinal Portanova obiskat kardinala Rampollo, iz česar se sklepa, da je to en glas pridobljen kardinalu Rampolli, eventuelno kardinalu Di Pietro.

Po teh besedah mu je podala roko, ki si jo je Svirski pritiskal na usta.

»Jutri in vsak dan! Na svidenje!«

Gospa Elzenova, ki je ostala sama s Kresovičem, ga je pozorno pogledala.

»Kaj je Romulusu?«

On pa je postal še bolj blede, nego je bil navadno ter odvrnil skoro rezko:

»Nič mu ni.«

»Kaj to pomeni?« vprašala je ter naježila obrvi.

»To pomeni, da... me naj gospa zapodite, ker sicer pridem ob pamet!«

In obrnivši se na mestu, je odšel. Gospa Elzen je stala za trenutek in jeza se ji je leketala v oči, toda njeno čelo se je jelo polagoma jasnit. Stala je zares pet in trideset let in to je bil nov dokaz, da se njeni mišnosti doslej nihče ni mogel upreti.

Čez trenutek se je približala k zrcalu, kakor bi v njem iskala potrdila te misli.

Svirski pa se je vračal v praznem vagonu v Nico, dvigajoč neprestano k licu roke ki so duhtele po heliotropu. Čutil se je nemirnega, toda arečnega ob enem, in kri mu je silila v lice, ko je srkal vase vonjavo priljubljenega parfema gospe Elzen.

Politični pregled.

V Trstu, 29. julija 1903.

Med Avstrijo in Ogrsko. Med-povodi, ki so se navajali za potovanje Koerberjevo na cesarski dvor v Išč, je bilo tudi sladkorno vprašanje. In res je to vprašanje zadnji čas najbolj poojstrilo položaj med Avstrijo in Ogrsko.

Jedro vsemu prepiru je to, da hoče ogrska vlada ogrski sladkorni industriji zagotoviti svoj notranji konsum, dočim zahtevajo avstrijski sladkorni industrijaleci svobodno konkurenco. Ta spor se je hotelo s prva poravnati tako, da bi ogrski in avstrijski industrijaleci dogovorili medsebojen priven kartel. Toda tozadavna pogajanja so se razbila in ni prišlo do kartela. Potem je predlagala ogrska vlada, da bi na Ogrskem imeli carino šestih frankov na avstrijski sladkor in v Avstriji istotako na ogrski. Nastala bi torej med Avstrijo in Ogrsko carinarska meja glede sladkorja.

Temu pa se zopet protivi avstrijska vlada, ker meni, da bi bil s tem uničen duh carinarske in sploh gospodarske skupnosti.

Ali v tem svojem zahtevanju ima ogrska vlada izdatno moralno zaslonbo v dejstvu, da sti bili Ogrska in Avstrija na sladkorni konferenciji v Bruselju vsaka za-se zastopani ter je bil v tej točki že porušen princip skupnosti med obema polovicama.

Zakon o individualnem kontigentiranju, že vsprejet v našem parlamentu je določal za 1903—1904 za Avstrijo 2,770.340 meterskih stotov, za Ogrsko pa 863.660 meterskih stotov, torej 33000 meterskih stotov več, nego je ogrska industrija poprej fabricirala za notranji konsum. Ogrska je torej — kakor običajno v vsaki borbi za gospodarske koristi — dosegla lep dobiček.

Prišlo pa je, da se je mednarodna konferenca v Bruselju uprla določilom našega zakona o kontigentiranju, zbog česar mora ta zakon pasti in se mora naše obdačevanje sladkorja prilagoditi sklepom v Bruselju, ako se hoče sladkorna industrija naše monarhije udeleževati svetovne trgovine. To je vzrok, da se je avstrijska vlada odločila za odpravo rečenega zakona, ali Ogrska trdi zopet, da avstrijska vlada nima te pravice brez ogrskega privoljenja.

To je konflikt, katerega treba rešiti v najkrajšem času, ako se noče, da bo naša monarhija trpela veliko gospodarsko škodo, kajti sladkorna industrija — v prvi vrsti na Češkem — je velevažen činitelj v gospodarskem življenju države.

Tak je torej konflikt, ki za sedaj najbolj poojstruje položaj med Avstrijo in Ogr-

III.

Drugo jutro se je zbudil s težko glavo, kakor po noči, prebiti na pijančevanju in ob enem z velikim nemirom v srou. Kadar je dnevna svetloba pala na gledališko dekoracijo, tedaj se ti to, kar se je kazalo zvečer, kakor čarodejstvo, zdi prava mazarija. Tudi v življenju se godi pogostoma tako. Svirskega ni doletelo nič nepričakovane. Vedel je, da do tega pride in da mora priti, a vendar je sedaj, ko je že spustil zapah imel občutek nerazumljivega strahu. Domislil si je, da še včeraj bi bilo mogoče odtegniti se in polastila se ga je žalost. Zaman si je ponavljal, da sedaj ni časa za razglabanje. Različni ugovori, ki jih je delal sam sebi, in gospej Elzenovi ter pred vsem drugim poroka z njo, so se mu s podvojeno močjo vračali v glavo. Glas, ki mu je poprej šepetal neprestano na ušesa: »Ne bodi bedak!« jel je sedaj klicati: »Ti si bedak!« In ni ga mogel zaglušiti niti z nasprotnimi dokazi, niti s ponavljanjem: »Zgodilo se je!« ker mu je razum ponavljal, da se je zgodila neumnost, katere vzrok leži v njegovi slabosti.

(Pride še.)

sko in radi katerega sta se oba finančna ministra — kakor smo sporočili tudi mi — razsrijeno ločila.

No, merodajni krogi se še vedno nadejajo, da se najde vendar modus, kateremu pritrdi tudi avstrijski industrialec in ki za gotovi Ogrski povečano produkcijo, a se ob enem vendar ohrani svobodni promet med obema polovicama.

Na vsak način pa kaže tudi ta konflikt, kako je dualistično razmerje vir neprestanim konfliktom in prilikam za odiranje naše polovice od strani ogrske polovice.

Khuenova državniška umetnost. — Včeraj se je v ogrski poslanski zbornici dogodil slučaj, ki bo bržkone odločilno uplival na ogrsko parlamentarno življenje, a ki je poleg tega tudi vevaležen za presojanje vladnega sistema avstrijske politike med Jugoslovani sploh in med Hrvati še posebej. Ta slučaj daje nam ključ v roke, da moremo prav presojati Khuenovo državniško ako umetnost in nam popolnoma razjasni uganjko, kako da je mogel Khuen, kljub vsej svoji, Hrvatsko moralno in materialno uničujoči politiki, vzdržati se dvajset let na stolu hrvatskega bana.

Včerajšnji slučaj v ogrski poslanski zbornici kaže nam tudi v povsem drugi luči sedanjí položaj v matijarskej neodvisnej (Košutovej) stranki. Dosedaj je bilo splošno mnenje, da je spor v tej stranki le posledica proračunske strankine taktike, dogodki v včerajšnji seji ogrske poslanske zbornice pa nas upravlja elementarno močjo silijo v drugačno presojanje spora med Košutovimi in Barabasovimi pristaši.

Ali pustimo dejstvo, naj govore ona: Člen neodvisne stranke, posl. Papp govoril je v včerajšnji seji poslanske zbornice o slavnostih povodom otvoritve Rakoczyjeve razstave in obsojal postopanje častništva, ki se teh slavnosti ni hotelo udeležiti. Začel je potem govoriti o korupciji, s katero se skuša škodovati deželi in je v podkrepitvenje svojih trditev, zapustil med govorom svoj prostor ter se podal k mizi zborničnega predsedništva, na katero je položil 10 bankovcev po 1000 kron in izjavil, da se ga je hotelo s tem denarjem podkupiti, naj bi v zbornici ne izustil namerovanega in že prej napovedanega govora ter naj bi za nekoliko dni zapustil Budimpešto. To razkritje je v zbornici prouzročilo silno senzacijo in od vseh strani so od Pappa zahtevali, naj pove, kdo da mu je izročil denar.

Ako je že razkritje tega čina provzročilo silno senzacijo, moremo si misliti kako senzacijo pa je provzročila še le na to sledeča izjava posl. Pappa, da mu je denar izročil voditelj Košutovega glasila »Független Magyar ország« in bivši opozicijski poslanec (Košutovec) Martin Dienes. Ako torej Papp o v izvrševanju odgovarjajo resnici — o čemer ne dvomimo — je potem nedvomno, da je korumpiran in podkupljen sam bivši voditelj neodvisne stranke, posl. Fran Košut z vsemi svojimi ožimi pristaši vred.

Govornik — posl. Papp — je potem nadaljeval svoja razkritja in dejal, da mu je urednik Košutovega glasila izpovedal, da postopa po nalogu nekakega ministra, ki je zapričel veliko korupcijsko akcijo, da bi se na ta način premagalo obstrukcijo.

Podpredsednik poslanske zbornice je na to izjavil, da v imenu zbornice vsprejema izročenih 10 tisoč kron in je to zadevo izročil imunitetnemu odseku.

Za posl. Pappom, govoril je poslanec Lévasszy, urednik lista »Magyarország«, ki je tudi pripovedoval o nekem poskusu podkupljenja, ki se je pa izvršil proti upravnemu voditelju lista »Magyarország«, Viljelu Simegi, katerega je hotel korumpirati urednik nemškega budimpeštanskega lista »Budapester Abendblatt« Artur Sager.

Opozicijski poslanci so potem zahtevali, naj se takoj preišče od kje izvira denar za podkupovanje opozicijskih poslancev in da se pred rešitvijo tega vprašanja zbornica ne sme baviti z nobeno drugo zadevo.

Posl. Olay je ministerskega predsednika, grofa Khuena naravnost obdolževal, da je on udeležen na podkupovanju, katero se hoče sistematično tirati.

Značilno za karakter grofa Khuena je dejstvo, da je kljub velikemu viharju, ki je vsled teh izjav opozicijskih poslancev vladal v zbornici, hotel izvršiti svoj načrt proti obstrukciji in je ustal, da bi predlagal, naj se prekine razprava o programu nove

vlade ter zaprične razprava o proračunskem provizoriju. Opozicijski poslanci pa so proti tej nameri grofa Khuena uporabili tehnično obstrukcijo in mu niso pustili priti do besede.

Sledajč je ministerski predsednik izročil svoj spisan predlog zborničnemu komisariju, kateri ga je izročil potem predsedujočemu podpredsedniku Tallianu in ta zopet posl. Szótsu.

Ko so opozicijski poslanci to videli, naskočili so predsedniško tribino, iztrgali posl. Szótsu iz rok listek s predlogom ministerskega predsednika in potem ta listek raztrgali.

Kako se je seja, ki je trajala potem, deloma kakor javna in deloma kakor tajna, do tričetrt na eno uro po polnoči, nadalje vršila, ne bomo pripovedovali, ker nam tega prostor našega lista ne dopušča, marveč ome nimo le to, da je Khuen, kljub vsem na porom obstrukcije s pomočjo nasilstva sledajč vendar le prodrl se svojim predlogom.

In Khuen bi prenehal biti Khuen, ako bi ne postopal tako, kakor se je izkazal v včerajšnji seji: »Nasilstvo in korupcija bilo je njegovo resnično geslo tekem 20-letnega vladanja na Hrvatskem in s pomočjo nasilstva in korupcije obdržati se hoče tudi na sedežu ogrskega ministerskega predsednika. Razlika bo le v tem, da bo Khuen na Ogrskem mnogo, mnogo prej dogospodaril, nego je dogospodaril na Hrvatskem.

Evolucija v nemški socijalni demokraciji. Mi smo povdarjali izlasti povodom sijajne zmage nemške socijalne demokracije na volitvah v državni zbor, da se ima ta demokracija seosebno temu zahvaliti svoje fenomenalno napredovanje, da je začela pametno upoštevati razmere in potrebe, da se je znala izvit iz okostonele ortodoksije in ekskluzivnosti in s tem pridobivati zaupanje širokih nesocijalistiških slojev in njihovo vero, da hoče socijalna demokracija ščititi interese vseh. Kako dosledno se ta evolucija dalje vrši v nemški socijalni demokraciji, za to smo dobili nedavno izglede. Socijalna demokracija ni dosedaj niti reflektirala na kako zastopstvo v predsedništvu parlamenta, in to iz vzroka, ker so s tem spojene neke reprezentativne dolžnosti, kakor je na pr. poklonstvo pred cesarjem.

Predvčerajšnjim pa je socijalistični poslanec Vollmar na shodu socijalne demokracije v Berlinu nenavadno ostro zastopal mnenje, naj socijalno-demokratska skupina zahteva mesto prvega podpredsednika zbornice in se je postavil celo v strogo nasprotstvo z dosedanjim stališčem socijalne demokracije, češ, da bi poklonstvo pred cesarjem pomenjalo izneverjenje načelom stranke. Vollmar je menil marveč, da bi socijalna demokracija s takim korakom pripomogla do varovanja dostojanstva parlamenta.

Socijalna demokracija na Nemškem naj uči — druge!

Anglija postaja mehka nasproti Ireem. Star pregovor pravi, da sila uči človeka moliti. Sedanji dogodki pa kažejo, da sila dela mehke in odjenljive celo tiste krute Angleže, ki so poznali dosedaj nasproti Ireem le proganjanja, krutost, ječe. Potovanje angleške kralj. dvojice na Irsko je prava pot — pokore. Toliko ljubezni je v govorih kralja Edvarda, kakor da hoče angleška vlada potopiti vso svojo minolost nasproti Ireem. Trije so bili glavni vzroki smrtnemu sovražstvu med Anglijo in Irsko: da jim je Anglija usiljevala svojo državno cerkev, dočim so Irski neomajni katoliki; da so angleški posestniki zemljišč uprav srkali kri svojim irskim najemnikom (nota bene: nekdanjim lastnikom teh zemljišč), in slednjič, da je angleški parlament brezobzirno tlačil interese Ireem.

Glede 1. in 2. pritožbe je že začela angleška vlada delovati na pomirjenje Ireem. Vprejeta je šolska predloga, ki zagotavlja Ireem mnoge poboljške. Irski »bill« je bila vprejeta z veliko večino in verskemu čutstvovanju Ireem se klanja kralj s proslavljanjem papeža Lava XIII. Tudi glede druge pritožbe so že storjeni parlamentarni sklepi. Vprejet je zakon, po katerem se bodo Irski mogli rešiti angleških gospodarjev potom zemljiške odveze.

Ostajala bi torej le še tretja točka: home-rule! To je zahteva narodne irske stranke, da Irski dobi samostalnost v upravi: svojo domačo vlado in svoj irski parlament. Irski so seveda radi vprejeli olajšave glede prvih dveh pritožb, ali krivo bi mislil, kdor bi menil, da oni kedaj odstopijo od tretje zahteve. V tem pogledu je izključen vsaki

dvom: resničnega pomirjenja med Irski ne bo, dokler njihova dežela ne dobi zahtevane home rule, samostojnosti. A tudi na tem ni dvomiti, da sila primora Anglijo tudi v to privolitev in da siromašni Irski zmagojko končno na vsej črti proti mogočnim in oholim Angležem. S sedanjim potovanjem kralja Edvarda se je začela angleška pokora za neštete zločine na irskem narodu, a to pokorjenje se brezdvomno završi s popolnim zadoščenjem Ireem v prilog. Vztrajnost, mučeništvo in brezprimerna požrtvovalnost Ireem naj bodo v tolažbo vsem malim narodom, ker jim pravijo, da noben narod ne propade, če se ni sam obsodil v propast.

Tržaške vesti.

Instalacija tržaškega župana. Danes se je vršila slovesna instalacija župana dra. Sandrinellija, kateri je položil prisego v roke namestnika. Namestnik grof Gočss je po prisegi izustil dolg govor. — Za njim je govoril dr. Venezian. Župan je govoril jako zmerno. Ko se je župan vrnil, sprovedši namestnika ven, je bil burno pozdravljen od poslancev in galerije ter obsipan s cveticami. Slovenske poslance pa je galerija obsipala s listki barve trikolore in z napisi »Viva l'Italia«. Poleg tega bila je na nekaterih listkih tiskana tudi neka pesem irredentiistične vsebine.

Natančneje jutri.

† **Prof. dr. Simon Šubie.** V starosti 73 let umrl je včeraj v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradu vseučiliški profesor fizike in odlični slovenski znanstvenik in filozof g. dr. Simon Šubie. Prof. dr. Šubie je bil rodom iz Poljanske doline, si je sam iz lastnih moči pomagal naprej, je bil vedno zvest sin slovenskega naroda in je z navdušenjem deloval za kulturni napredek Slovencev. Pred leti je največji del svojega dosti znatnega s trdom in štedljivostjo pridobljenega, premoženja žrtvoval za napravo ustanove za slovenske dijake.

Po »Slov. Narodu«.

Napad na družbo sv. Cirila in Metodija. Zadojč smo ožigosali postopanje »Sl. Naroda« s tem, da smo zabeležili, kako je tikom pred glavno skupščino družbe sv. Cirila in Metodija prinesel neresnično in tendenciozno notico, da hoče družba del svojega zemljišča za malo ceno ali celo zastopj prepustiti »Marijini družbi« v Trstu za gradbo »Marijinega doma«.

»Slov. Narod« se hoče sedaj delati lepega in mečje na nas »lumparijo«, češ, da smo mi njegove besede falzificirali, rekši, da »Sl. Narod« očitno družbi, da hoče šolsko poslopje in zemljišče prepustiti »Marijini družbi«, dočim da je on govoril le o delu zemljišča.

To manevriranje »Narodovo« je le drzna igra z besedami. Vse one, ki poznajo lokaliteto pri sv. Jakobu, vprašamo: kje je tisti del zemljišča, na katerem bi mogla, brez šolskega poslopja, stati stavba za družbo, o kateri je že isti »Sl. Narod« sam že poročal, da šteje več tisoč členov?! Na zemljišču, ki pripada k šolskemu poslopiju in ki je last družbe, bi mogli sezidati k večjemu kakov večji glorijski, ne pa »Marijin dom«! In šestem bi morali zazidati okna treh šolskih razredov!!

Če bi hoteli res zidati tam »Marijini dom«, ne bi zadoščal tisti »del zemljišča« za vsem šolskem poslopijem vred!

Ostaja torej vprašanje: v kake namene so resnicoljubni poročevalci »Narodovi« ravno sedaj poslali v svet ono tendenciozno vest, ki more le zbegati tiste »liberalne« ljudi in po takem škodovati družbi?! Kje je torej »lumparija«? Ker se pa sinočnji »Slov. Narod« izjavlja pripravljenim za vsprejemanje naših »korenitih« in »imenitnih« poukov, mu s tem svetujemo, naj v bodoče vtakih kočljivih stvareh obče narodne koristi, kakoršnja je družba sv. Cirila in Metodija, ne sluša na slepo svojih »resnicoljubnih« dopisnikov, ampak naj se raje obrača na kompetetno mesto, doglavnega vodstva, ko mu je vendar to tako lahko, ker mu je vodstvo pred nosom v Ljubljani. In zato, ker »Slov. Narod« ni storil tega v tem slučaju — res nekaj smrdi!

Da pa nam ne bi prišel »Slov. Narod« zopet s kakim novim zemljiščem in nas silil v take neplodne polemike, bodi mu povedano, naj nam ne prihaja morda z enim večim zemljiščem, ki ni last družbe sv. Cirila in Metodija, ampak last zavarovalne družbe »Phoenix«!

Diši po denunciaciji. V soboto je »Slov. Narod« trdil, da »Edinost« »prigo-

varja, da se novorojenci v Riemanjih ne dajo krstiti po duhovniku, da se mrtveci pokopljeje brez svečenika in da priznava očitno, da bi jej popoln prehod Riemanjev v pravoslavje ne bi bil baš neljub.«

Mi smo na to vsikliknili, kje da je člankar »Slovenskega naroda« čital to v »Edinosti«?!

Temu nasproti nam odgovarja sinočnji »Slov. Narod« tako le:

»Kdor čita »Edinost«, tisti ve, da stoji odločno na strani Riemanjev, da jih brani in zagovarja in da torej odobrava njih punt proti cerkveni avtoriteti.«

Tukaj nam torej »Slov. Narod« očita, da smo mi odobravalni »punt« Riemanjev proti cerkveni avtoriteti. Na to podtikanje moramo »Slov. Narodu« poklicati v spomin tisti »koreniti in imenitni poduk o razločku med verskimi in cerkvenimi zadevami«, in ga pozvati, naj prepusti verske stvari v razsodbo onim, ki so poklicani v to, in naj ne meša torej z verskim vprašanjem ríemansko vprašanje, ki je zgolj cerkveno in kjer gre za rešitev uprave cerkvenega premoženja, doprinasanja občanarjev za kongruo, za ustanovitev samostalne duhovniške službe, za vprašanje slovenskega bogoslužja in za povrnitev slov. cerkve po obredu sv. Cirila in Metodija.

V teh vprašanjih smo mi dosedaj stali zvesto na strani Riemanjev; proti krivicam pa, ki so se jim godile s tem, da so nanje poslali čete orožnikov, da so jim zaprli obe cerkvi in da so jih raznimi drugimi načini proganjali — proti tem krivicam smo mi branili Riemanjee dosledno, odločno in — očitno.

Na vse to pa prihaja »Slov. Narod« s tendenciozno novico, da »Edinost« na eni strani pod mizo stiska Riemanjeem roko zato, ker hočejo stopiti v pravoslavje, na drugi strani pa da pravi »Edinosti«, da sta vlada in cerkev krivi na prestopu Riemanjev v pravoslavje. In potem kriči »Narod« dalje, da je »Edinost« s tem pokazala svoj Janov obraz, ker noče metati kamenja na Riemanjee.

Mi smo to početje »Slov. Naroda« za zadnjič označili kakor denuncijatorično. To našo sodbo potrjuje tudi sinočnji »Slovenski Narod«. In pri tem ostajamo. Bliznja bodočnost nam pa pokaže, v koliki meri škoduje frivolno pisarjenje »Slov. Naroda« narodni slovenski stvari. Da se je »Slovenski Narod« v aferi ríemanski postavil na stališče, kakor bi bilo koristno narodni stvari, da je dosledno vtrajal na tem stališču in da je skušal pridobiti slovensko javnost za pravično stvar Riemanjev, potem potovo ne bi se bila godila tolika krivica. Ker pa vsega tega ni storil in ker sedaj gre se svojimi neslanostmi naravnost na roko nasprotnikom Riemanjev: zato mu zopet pošljamo svojo — gorko solzo!

Politika v cerkvi. »Slovenec« piše pod zaglavjem »Pravico vsem!«: »Edinost« piše, da so v Trstu po oglih mesta veliki lepaki, izdani od škofijskega ordinarijata, v katerih se naznanjajo obredi in vabijo verniki na žalovanje po pokojnem glavarju cerkve, a slovensčino je tržaški škofijski urad na lepakah popolnoma prezrl. »Slovenec« je glasilu slovenskega naroda in mora, ako poročilo »Edinosti« odgovarja dejstvu, to neopravičeno preziranje velikega števila slovenskih vernikov najodločnejše obžalovati, ker taka dejanja nekaterih gospodov v škofijskem ordinarijatu tržaškem so le voda na mlin izvestnih agitatorjev mej tržaškimi Slovenci. Mi odločno zahtevamo, da se napram slovenskim vernikom povsod vrši pravičnost.

Zopet: »Uno Sloveno«! Nekdaj je bilo v navadi, da nas je vsaka lahonska cunja pikala. Ko je kak Slovenec kaj zagrešil, so laški listi, poleg njegovega polnega imena in naslova, dostavljali še opazko: uno sloveno (Slovenec). Ko smo lahonski gospodi opetovano povedali, da imajo med sabo dovolj zločincev, ki daleč nadkriljujejo slovenske malovredneže, je ta druhal opustila to neumno pikanje.

Našel pa se je neki slovenski odpadnik, kateri si je v obupu nadel nalogo: izdajati svoje lahonsko trobilo. Ta nebodigatrebaskuša zakriti svoje odpadništvo in rešiti svojo popolnoma zarubljeno »butego« s tem, da grdi vse, kar je slovenskega ter se še vedno drži nekdanje prakse laških listov, dostavlja k svojim nesramnim noticam besedi: »uno slavo«.

Mi smo že opetovano izjavili, da, kakor ima vsaka njiva med žitom ljuliko, tako ima

tudi vsak narod svoje izmečke — le žal, da imamo mi zraven navadnih zločincev tudi take, ki, v pehanju za popularnostjo aramoté svoj narod in pljuvajo v skledo, iz katere so in tudi še zajemajo!

Taki ljudje ne zaslužujejo drugega, nego to, da se žnjimi obračuna, kakor so — vredni.

V Rojanu bo v nedeljo, dne 2. avg. velika narodna slavnost, katero priredi pevsko društvo »Zarja« v prostorih tamošnjega »konsumnega društva«.

Pevsko društvo »Zarja« si je za probujo narodne zavesti v poprej mlačnem Rojanu pridobilo neveljive zasluge. Komu pa niso znane težave, proti katerim se mora ravno to društvo neprenehoma boriti od svojega postanka pa do danes? Morda nima nobeno okoliščinsko pevsko društvo toliko zakletih sovražnikov, kakor jih ima »Zarja« in vendar ona žestno in uspešno odvrta vse peklenske napade ter vapočno vrši svojo narodno dolžnost. Da pa bo »Zarja« tudi v bodočnosti tako pogumno stala v boju za ohranitev in napredek našega naroda na tržaškem ozemlju sploh in v Rojanu še posebej, treba je, da jo vsi, kolikor nam je le mogoče, moralno in materialno podpiramo in da v ta namen v velikem številu pihitimo v nedeljo na nje veselico, ki se bo vršila v prostorih rojanskega »konsumnega društva«.

Začetek bo ob 5. uri pop. Ustopnina za osebo 50 st.

Javna zahvala. Podpisano predsedništvo se najpriščneje zahvaljuje pevakima »društvoma« »Adriji« in »Zarji« za brezplačno sodelovanje na veselici, ki se je vršila na korist slovenskemu otroškemu vrtcu na Greti, »Obrtniškega društva« v Barkovljah za brezplačno prepustitev dvorane »Narodnega doma«, vsem onim, ki so o priliki omenjene veselice kaj darovali ali pa sploh drugače pripomogli lepemu vspehu te veselice.

ODBOR

podruž. družbe sv. C. in M. na Greti.

Zaustavljeno kazensko postopanje. Dne 10. februarja t. l. se je vršila pred tukajšnjim porotnim sodiščem kazenska obravnava proti Jeri Peterael iz Kranjske Gore, katere je bila tožena raznih tatvin.

Mej obravnavo je pa toženka začela razsajati proti pričam, ruvala si lase iz glave, hotela dati zaušnice sodnemu slugi in se sploh tako čudno obnašala, da jo je bil dal sodni dvor odstraniti iz dvorane. To obnašanje se je pa porotnikom zdelo tako čudno, da so si prisvojili predlog, katerega je bil že prej stavil branitelj dr. Coduri, da se namreč toženka izroči v preiskovanje kakaj vseučilišni zdravniške fakulteti. Ta predlog je bil sodni dvor odbil, ko je bil stavljen po branitelju, a ko so ga potem stavili porotniki, je bila obravnava prekinjena in toženka je bila poslana par dni pozneje v opazovanje na zdravniško fakulteto v Gradec.

Predvčeršnjim je pa sodnji došlo zdravniško poročilo o Jeri Peterael. Poročilo je podpisano po profesorju Anton-u in zaključuje, da je Jera Peterael popolnoma neodgovorna svojih dejanj, kajti ista da je blazna in sicer tako, da je nevarna drugim ljudem in da jo je treba zdraviti v norišnici. Vsled tega bo Jera Peterael zaprta v norišnico, a tukajšnje državno pravdnštvo zaustavi proti njej pričetu kazensko postopanje.

»Teman dogodek« — razsvetljen. Včeraj smo javili o oni Katarini Volarič, katere je pred 20 leti izpostavila svojega otroka v nekem dvorišču v ulici Media.

Neki uradnik mestne bolnišnice se je potrudil včeraj zjutraj, ko je izvedel o tem dogodku, da je pregledal in preiskal knjige iz leta 1883. Našel je v istih, da je bilo izročeno dne 2. oktobra istega leta poročišnici mestne bolnišnice dete možkega spola, da je bilo isto dete krščeno dva dni pozneje v kapeli mestne bolnišnice z imenom Paškvil Pascoli in da je isto dete umrlo že dne 10. oktobra istega leta. Uradnik, ki je našel te podatke, je to takoj poznal policiji.

Nadalje smo poizvedeli sledeče:

Ko je Katarina Volarič spoznala svojega sedanjega soproga, je imela že drugega nezakonskega otroka, katerega ni prikrila svojemu tedanjemu zaročencu, ki je tega otroka legitimiral in mu dal svoje ime. Prikrila pa mu je dejstvo, da je imela že prej enega otroka, onega namreč, katerega je bila izpostavila na dvorišču v ulici Media. Ko je oblast začela preiskovati stvar in je bila Volarič prvič zaslišana, je to dejstvo vzbudilo v

možu sum, a ona ga je prepričala, da je vmes kaka pomota in da se je mogoče kaka druga ženska poslužila njenega imena. Na policiji pa so jej jasno dokazali, da je ravno ona rodila omenjenega otroka, in ko je vi dela, da ne more več tajiti, tedaj se je spustila na kolena pred svojim soprogom in ga prosila, naj jej odpusti.

Mož jej je sicer odpustil, a vendar jej ni mogel skazovati več prejšnje ljubezni. To je žensko tako užalilo, da je sklenila končati si življenje. Mož pa je to zapazil in jej je preprečil izvršitev tega namena in je po dogodivšem se aretovanju sam prosil, naj se jo obdrži nekoliko časa v opazovanju. Vsled tega je ženska še vedno v zaporu v ulici Tigor.

Na orožne vaje so odšli danes zjutraj ob 6. in tritret uri vsi trije bataljoni tuk. posadke 97. polka.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 21.1, ob 2. uri popoldne 27.5 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.5 — Danes plima ob 2.3 predp. in ob 1.0 pop.; oseka ob 7.4 predp. in ob 7.12 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske

× Schaffenhauerijade. V soboto dne 25. t. m. so prišli iz Kopra v Riečanje velemožni g. davčni — sluga! Zahtevali so od vsakega župana Berdona, naj ide žnjimi in skupaj z enim cenilecem, katerega naj župan določi. Župan je odgovoril, da to bi se mu bilo moralo naznaniti par dni prej, ne da bi moral on kar danes že določati cenileca. — Župan da ni plačan ne od občine in tudi ne od davkarije, in se torej ne more zahtevati, da bi bil on državnim uradom vsaki hip na razpolago.

No, vendar je odšel vaški župan z velemožnim davčnim slugo iz Kopra k posestniku Ivanu Martinu Kuretu, da bi ta poslednji plačal davek od posestev, ležečih v tržaški okolici. Ivan Martin Kuret pa je trdil, da je vse plačal in je tudi pokazal knjižico, da je temu res tako, v kolikor se dostaja njegovega zemljišča v tržaški okolici. Velemožni funkcionar iz pašalika koperskega pa mu je vzel temu zagrozil, da mora plačati, drugače da mu vzame živino iz hleva!! Župan pa je vprašal davčnega slugo, da-li je opravičen za tako strogo postopanje, na kar je bil odgovor ta, da on — velemožni gospod sluga — pojde v Dolino po težake, ki od vedejo živino iz hleva, a mej tem da mora župan čakati sedaj na svojem domu. Ljčivši se od Ivana Martina Kureta je velemožni sluga iz pašalika koperskega zalotil na poti Jurija Zuljana, katerega je apostrofiral nečuvno aroganco: »Preživljate svojega duhovnika?! Plačajte rajše davke, drugače vam poberem vse!« — Zuljan mu je odgovoril, da on (Zuljan) nima ničesar plačati, kakor tudi duhovnik, ki živi med njimi, ne zahteva, da bi mu oni kaj dajali.

Po vsej pravici je vaški župan ožigosal tako nečuvno vedenje državnega sluga, ki kar na ulici ustavlja, tirja in insultira ljudi, mirno idoč svoje pot.

To je izdalo. Velemožni gospod sluga iz pašalika so na to »lavado« urno pobrali kesti svojega rojstva in so jo odkurili! In do ponedeljka jih ni nikdo več videl v Riečanjih.

V ponedeljek pa je došel zopet in je iskal župana, katerega pa ni bilo doma. Pojavil se je zopet v torek, dne 28. t. m., in zopet ga je najprej vodila pot k gospodu županu.

Tega poslednjega pa zopet ni bilo doma. Velemožni gospod sluga iz pašalika pa so zahtevali sedaj od dvanajstletnega sinčka (!!!) županova, naj mu izplača dolžni davek, sicer da vzame prašiča. Sineček se je seveda izgovarjal in se je protivil kakor je vedel in znal temu, da bi mož iz Kopra kar tako odvajal prašiče, dokler ne pride oče domov. To se je godilo že v hlevu. In tu je brezobraznost poskočila na višek: mož iz Kopra je psoval otroka, češ, da je ravno tak, kakoršen je oče (župan namreč)!! Sin je na to vprašal slugo, kaj da more reči o njegovem očetu! Ali sluga na to: »Mislili tvoj oče, da tu opravi tudi tako, kakor je opravil dne 24. t. m. na sodišču«!!!

Sin je hitel na to klicati očeta in je prišil slugo, da je zapustil hlev. In oče je res prišel in je hitro zahteval od sluga pojasnila, česa da išče tu? Sluga pa mu je zagrozil z roko, rekši: »Vi ste fin, ali sem tudi jaz.

Na vsakem mestu se izvijete, ali danes ne pojde tako! Plačajte davek, sicer vam vzamem živino iz hleva!«

Berdon je pripomnil, da se plačilni nalog niti ne glasi na njegovo ime, ampak na ime njegove matere; sluga pa se je odrezal, da to njega nič ne briga, župan naj le plača. Na to je menil župan: »Če že mora plačati, komu naj izroči denar? Sluga je odgovoril, da denar mora izročiti možu, ki mu je bil spremljevalec. Župan pa je odgovoril, da temu možu ne da denarja in da slugom sploh ni dovoljeno vprejemati denar. Ob enem je izjavil župan, da pojde popoldne v Trst, kjer se hoče prepričati glede davka, ki ga ima plačati za zemljišče v tržaški okolici.

Na to so vsi trije zapustili dvorišče. Čez par ur so prišli zopet — a župana ni bilo doma — z orožnikom in so zahtevali od županova soproga, naj plača, ali pa izroči prašiča, sicer da odvedejo v zapor tudi njo. Žena je odgovorila, da je nje mož odšel v Trst ravno radi tega, da pride na jasno glede davka. Čim da se povrne mož, da bo stvar takoj v redu. Ali vsa ta izvajanja županove žene niso nič pomagala. Mož je so se podalil v hlev, zvezali dva prašiča, ju vlekli po vasi tako kruto, da so jednemu prascev nogo poškodovali in ranili do krvi!!

Ob tem prizoru se je žena silno užalostila in šla je za njimi in plačala davke, da-si se nalog ni glasil na ime njenega moža!!!

Makedonija — kje si?!

Vesti iz Kranjske.

* In tako dalje! Na Toplicah pri Zagorju ob Savi so zgradili novo šolsko poslopje. Ali na tej učilnici na slov. zemlji in namenjeni slovenski mladini se že blesti napis: »Gewerbliche Fortbildungsschule«. Par oblastnežev nemškega rudnika ukazujejo, slovenski narod pa mora — molčati in se pokoriti na lastni zemlji. Mora? Ne! Pokori se, ker se hoče sam!

* Prof. Šuklje državnozbornski kandidat. Ker je država poslanec gospod I. P. Vencajz položil mandat, treba voliti novega poslanca za volilno skupino Ljubljana Vrhnika-Litija Višnja gora Ribnica in Velike Lašče. Osrednji odbor katoliško-narodne stranke sklicuje na dan 13. avgusta v Ljubljano shod zaupnikov na katerem priporoči kandidature bivšega državnega poslanca, dvornega svetnika Frana Šukljeta.

Kako se menjujejo časi in tudi ljudje z njimi!

Vesti iz Štajerske.

— Nemškutarska omika. — Založnik Götzeve pivovarne v Celju je velik Nemec in rad razobeša frankfurtske zastave. Te svobode mu ne krati nikdo. — Ali istotako imajo Slovenci pravico, da ne jemljejo več piva od njega. Ali g. založniku noče v glavo to. Ko mu je nekega dne neki Slovenec naznanil, da ne bo več jemal piva od njega, se je mož razsrdil in je jel psovati našega moža: »Trottl, dummer, verfluchter, geh halt!«

In slovenski »trottl« je bil tako — pameten, da je šel z zavestjo, da škodo bo imele le surovi nemškutar, ki bode s tem primerne priporočeni tudi drugim slovenskim ljudem!

Brzjavna poročila.

Grozeč velik štrajk.

BARCELONA 30. (B) Oklic, izdan od združenja delavcev in razdeljen po ulicah mesta, pozivlja vse delavce, naj dne 3. avgusta stopijo v štrajk.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAD 29. (B) Od avstrijske strani storili so se pri porti potrebni koraki radi tega, ker so Mohamedanci streljali v Skadru proti katolikom, ko so isti šli v svojo cerkev.

Protli podraženju živil.

LONDON 30. (B) Sinoči se je vršilo velikanško zborovanje londonskih meščanov v protest proti podraževanju živil. Predložena je bila resolucija, v kateri je računano, da so Chamberlainovi predlogi v resno nevarnost za trgovino kraljestva in za blaginjo ljudskih mas, ker ti predlogi pomenjajo usodno spremembo v trgovinski politiki in sicer zato, ker se podraže živila in surovi material.

Obrežje Dunajščice v nevarnosti.

DUNAJ 30. (B.) Ograjni zid Dunajščice se je sesul v enem delu pod Marxerjevem mostom, vsled česar so zavstavili promet čez most. Da si se zid še drobi in so se razpoke povečale, vendar ni nevarnosti za most in obrežje, tako, da prehod čez most ni več zabranjen.

Odlikovanje.

DUNAJ 30. (B.) »Wiener Zeitung« javlja: Cesar je podelil glasom najvišjega odloka od 23. julija evangeliškemu župniku in senijorju, Henriku Medicus-u v Trstu, častniški križ Fran Josipovega reda.

Politična korupcija v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 30. (B.) Martin Dienes, ki je bil včeraj obdolžen, da je skušal podkupiti posl. Pappa, objavlja izjavo, v kateri kaže na nejasne manipulacije Pappove nasproti posl. Scandorju in taji, da bi bil dal Pappu denarja v namen podkupljenja. Poravnaje menice Nessyjeve, da absolutno nima nikakega političnega ozadja in si Dienes pridruže, da pred parlamentariško komisijo poda tozadevne izpovedbe.

Dienes je baje nočjo po noči odšel na Dunaj. Kakor se čuje, je državno pravdnštvo uvelo proti njemu postopanje radi obrekovanja vlade in podmitovanja enega poslanca.

Društvo »Zvezda« na Dunaju priredi dne 2. avgusta 1903. izlet se zahodno železnico v Irenental (postaja Unter-Tullnerbach).

Sestanek in zabava ob štirih popoldne v restavraciji Antona Kunzla. — Slovenski gostje dobro došli!

K obilni udeležbi uljudno vabi

o d b o r.

Loterijske številke, izžrebane dne 29. julija:

Praga	88	37	5	3	65
Lvov	87	55	3	23	71

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.

Lastnik konsorcijskega lista »Edinost«.

Natisnila tiskarna konsorcijskega lista »Edinost« v Trstu

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznano

tovarne mizarske zadrge v Gorici (Solkan)

vpisane zadrge z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih a temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobno, modern sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Velikanska množina meglenega in svetlega, tapetovanega ali kuhinskega pohištva se prodaja in nekaj časa p najugodnejših cenah v krasni dvorani Tersicore, ul. Chiozza 5. I. Slavno občinstvo se najljubše vabi si ogledati rastavljene predmete od 9—12 predp. in od 2—7 ure zvečer.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 52. A.

(v lastni hiši)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

MATTOHEW

GISSHÜBLER

narodna

alkoholna hišica

Posojila
ne manjše od **10.000 kron**
na hiše, zemljišče, dedščine
KAROL OFNER
Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.
(Posredovalci izključeni).

Pri svetem Antonu Padovanskem.
Prva zaloga cerkvenih oblek in nabožnih stvari.
Trst, Via Muda vecchia št. 2. (za mestno hišo).
Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov, kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diuraov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, keliho, ciborjev se srebrno kupč.
Jedina zaloga za celo Primorje kipov v vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.
Zaloga sveč in čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetelj vsakovrstnih.
Lastna izdelovalnica palm iz umetnih evetlie in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogocastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala idr.
Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.
Naročitve se izvršijo točno in hitro.
Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.
Z odličnim spoštovanjem
Anton J. Vogrič.

Ivan Semulič
v Trstu, Piazza Belvedere (nova hiša)
priporoča slavnemu občinstvu v Trstu
in okolici kakor tudi po deželi, svojo
bogato zalogo pohištva.
V zalogi ima vsakovrstno pohištvo najfineje in drugih vrst iz trdega in belega lesa. Volnene postelje in prodaja volne v vsaki množini. Cene so zmerne in postrežba točna in poštena.

Pašti, makaronom itd.
se pravi slovensko
testenine.
Najboljšim testeninam pa se pravi
Ilirske testenine.
Gospodinj, ne zahtevajte
tedaj po prodajalnicah paste,
ampak „Ilirske testenine“,
katere se vdobe v škatljah
po 1/2 in 1/4 kg.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva
Andrej Jug
TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST
priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.
Cene brez konkurence.
Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi: v zmislu gesla: Svoji k svojim!

Rudolf Aleks. Varbinek
zaloga glasovirjev
najboljših tu- in inozemskih tovarn
Borzni trg št. 2. II. nadstropje
(nasproti sladčičarne Urbanis).
Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnjemu plačilu, kakor tudi na obroke.
Konkurenčne cene

Gulielmo Brod & C.
poznana trdka s
POHIŠTVOM
najelegantnejše vrste
ZAJAMČENE KAKOVOSTI
po najnižjih cenah
Via S. Giovanni št. 14
TRST vogal Piazza S. Giovanni.
KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

JAKOB BAMBIČ
- trgovec z jedilnim blagom -
Via Giulia št. 7.
Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno po jako nizki ceni.

Gustav Bonazza
v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogal Androna dell' Olmo).
Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.
- Popolno opremljene sobe. -
Konkurenčne cene.
Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

L. Luzerjev obliž za turiste.
Priporočano najboljšo zdravilo proti kurjim očesom, žuljem itd.
Glavna zaloga:
Lekarna L. SCHWENK,
DUNAJ-WEIDLING.
Naj se obliž za turiste po zahteva K 1.20.
- Vobiva se v vseh lekarnah. -

Alojzij Svagel
TRST - Ul. Farneto 8. - TRST
priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, najfinejše testenine po jako nizkih cenah, nadalje moko, žito, kavo, sladkon.
Razpošilja blago tudi na deželo bodisi na drobno ali debelo.
Cenike na zahtevo franko.

Svoji k svojim
Pavel Gastwirth
Trst, ulica Madonnina 3.
Zaloga pohištva, popolnih sob.
Dunaj—Trst.
Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

Trst, Corso 28.
G. DOPLICHER
Velika zaloga klobukov in čepic vsake vrste
od gld. 1.50 do 3.50.
Poprave in moderniziranje se izvršijo najtočnejše.

Prodaja manifakturnega blaga
SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
in podružnica
„Alla città di Londra“
ulica Poste nuove št. 3. (Brunerjeva hiša)

Izgotovljene obleke za moške, dečke in otroke. Moške obleke od 6.50 do 24 gld.; za dečke od 4 do 12 gld. Jopiči iz snovij od 3 do 8 gld. Hlače iz snovij od 2—4 gld. ravno take iz najfinejše volne od 4.50 do 8 gld. Velik izbor finih površnikov v barvah od 8 do 24 gld. Volnene obleke za otroke od 3—12 let od 2.50 do 9 gld.; isti iz platna od 1 do 5 gld. Haveloki (Loden) za moške, dečke in otroke po zelo zmernih cenah. Hlače od moleškina za delavce (iz lastne predilnice v Korminu). Močne srajce lastnega izdelka po 1.20 gld. Zaloga jopičev Orleans, platna, črnega in barvanega satena za pisarniško osebje.
Bogat izbor snovij za moške obleke toli na meter koli za naročbe po meri, koje se izvrše v slučaju potrebe v 24 urah.

30 malih stanovanj z eno sobo in eno kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v hišah Stolfi. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle Poste 1, vogal ul. Carintia. Prodaja srebrne ure od 3 gld. naprej, zlate ure od 8 gld. naprej. Izbor stenskih ur, regulatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Tovarna za cementne plošče
ANDREJ STOLFA
Trst. - ulica dell' Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče uredene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm
po K 2.— □ m.
Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

FERDO GUŠTINČIČ
klesarski mojster
TRST (via Giuliani 11) — BARKOVLE (zraven pokopališča)
Izvršuje vsakovrstna in najfineja ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v Narodnem domu v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.
Cene po pogodbi in jako nizke.
Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani
Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Zahtevajte
bogato ilustrovani cenik pariškega blaga od gumija ki obsega jako zanimive novosti ter se pošilja gratis inanko.
Gummiwaaren Etablissement J. Schwarzmande
I. DUNAJ, Rothenthurmstrasse 22.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI
Polnovplačani akcijski kapital **K 1.000.000**
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu šrobanju.
Špitalske ulice šte. 2.
Zamenjava in eskomptuje izrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.
Eskompt in inkasso menic.
Daje predujme na vred. papirje. Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.
Boržna naročila.